

6. sønd. etter Påskedagen 2021- Asbjørn Hjorthaug

Tekster: Salme 19; Jes 32: 9-20; 1. Pet 4: 7-11, Joh. 15:26-16:4

Neste søndag er det pinse. Som en forberedelse får vi i dag lære oss hvem Den Hellige Ånd er, og hva hans viktigste oppgave består i. Jesus gir han her navnene Talsmannen og Sannhetens Ånd.

Talsmannen.

«Når Talsmannen kommer, han som jeg skal sende dere fra Far, sannhetens Ånd som går ut fra Faderen, da skal han vitne om meg.»

Ordet talsmann kommer av det greske parakletos, som betyr en som er tilkalt eller er utsendt for å være noen til hjelp. I svensk oversettelse brukes ordet «Hjälparen», Luther anvender ordet Trøsteren, og engelske oversettelser bruker også «Rådgiver». Så ordet «parakletos» her i Joh 15,26 blir oversatt med flere ord som viser ulike sider ved Den Hellige Ånd. Talsmannen, Den Hellige Ånd er utsendt av Gud. Vi bekjenner i Nikenum: *«Vi tror på Den hellige ånd, som er Herre og gjør levende, som utgår fra Faderen og Sønnen,»* Han er utsendt av Faderen og Sønnen for å være oss til hjelp og trøst og for å levendegjøre evangeliet for oss. Den Treenige Gud samvirker til vår sjels frelse, styrker oss og bevarer oss.

Jesus er også utsendt av Faderen og er vår første talsmann. Jesus sier om seg selv i Joh 14:16: *«Og jeg vil be min Far, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal være hos dere for alltid».* Jesus ord om *«en annen talsmann»* betyr at han selv er den første. Dette ser vi tydelig i 1 Joh 2,1f: *«Mine barn, dette skriver jeg til dere for at dere ikke skal synde. Men om noen synder, har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, Den rettferdige. Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens.»* Jesus er vår talsmann og i denne sammenheng vår advokat i forhold til Dommeren, Vår himmelske Far. Ved Guds høyre side står Jesus Kristus, Guds sønn. Her er han kalt Den rettferdige. Det er han som viste seg rettferdig da han stod opp av graven 3. dag. Samtidig er han en soning for våre synder, ja hele verdens synder. Han har betalt vår syndegjeld og sonet vår syndestraff. Jesus minner sin far på at han har betalt ut alle mennesker og sonet for alle deres synder, og at de er rettferdiggjort i og med hans død og oppstandelse.

Når du synder, skal du som tror på Jesus vite at Jesus står ved Faderens side og forsvarer deg, taler din sak. Paulus stiller i Rom 8:33-34 spørsmålet: *«Hvem kan anklage dem Gud har utvalgt? Gud er den som frikjenner. Hvem kan da fordømme?»* Han svarer selv: *«Kristus Jesus er den som døde, ja, mer enn det, han sto opp og sitter ved Guds høyre hånd, og han ber for oss.»* Jesus er vår talsmann, vår hjelper, vår advokat innfor Gud natt og dag: *«Derfor kan han også fullt og helt frelse dem som kommer til Gud ved ham, fordi han alltid lever og går i forbønn for dem.»* Hebr 7,25 Du har ingenting å frykte for. Det er ingen fordømmelse for den som tror på Jesus, for Jesus har betalt alt og gjort opp all syndegjeld. Han ber for oss uten stans: *«han alltid lever og går i forbønn for dem».*

«Den Hellige Ånd» er også Talsmannen, Hjälparen. Mens Jesus taler vår sak overfor Faderen, så går også Den Hellige Ånd i forbønn for oss. Paulus forklarer dette slik i Rom 8,26 f: *«På samme måte kommer også Ånden oss til hjelp i vår svakhet. For vi vet ikke hva vi skal be om for å be rett, men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk uten ord. 27 Og han som gransker hjertene, vet hva Ånden vil; for Ånden ber for de hellige etter Guds vilje.»* Vi lever i en verden som er preget av fiendskapet mot Gud. Den vil ikke ha noe å gjøre med Himmelen og jorden Skaper. Paulus sier at vi har en kamp mot *«makter og åndskrefter, mot verdens herskere i dette mørket, mot ondskapens andehær i himmelrommet.»* Vi er utsatt for fiendens listige angrep, djevelen gjør hva han kan for å få oss bort fra Kristus. Vi har i oss vårt gamle menneske som står imot troen og som vil gå alle andre veier en Guds veier. Vi lar oss lett overmanne av mørket, ensomheten, mismotet, fortvilelse, angst og anklager oss selv for å mangle kjærligheten til Gud og medmennesker. Vi ber og roper til Gud, Herre se til oss og hjelp oss. Men i vår svakhet kommer Den Hellige Ånd til hjelp og unnsetning. Når det står så dårlig til med oss at vi ikke vet hva vi skal be om og bare sukker så er han der: *«men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk uten ord. 27 Og han som gransker hjertene, vet hva Ånden vil; for Ånden ber for de hellige etter Guds vilje.»* Den Hellige Ånd ber for oss at vi må bli bevart. Gud kjenner oss ut og inn fordi Ånden bærer fram våre behov for Faderen, alt etter Guds vilje. Kjære venn, du er under Guds varetakt og omsorg for Talsmannen, Den Hellige Ånd, er her hos deg og tar bærer dine bekymringer fram for Herren.

I dagens evangelium begrunner Jesus hvorfor det er så viktig at Den Hellige Ånd kommer til disiplene. *«Dette har jeg sagt dere for at dere ikke skal bli ført til fall. 2 De skal utstøte dere av synagogen. Ja, det kommer en tid da de som slår dere i hjel, skal tro at de utfører en tjeneste for Gud.»* Slike uvenner og fiender skulle apostlene snart få kontakt med og lære å kjenne. Pilatus hadde makt til å slå Jesus i hjel. Herodes tok livet av Jakob, Johannes bror som ble henrettet med sverd. (Apgj. 12,1f.) Etter hvert skulle de fleste av Jesu disipler lide martyrdøden. Av naturen var de ikke særlig modige. Du husker hvordan de rømte unna da Jesus ble tatt til fange og korsfestet og at de låste seg inne etter at han var lagt i graven og etter oppstandelsen av frykt for jødene. Sann kristendom har til alle tider møtt motstand.

De som forkynner at vi er syndere og Guds motstandere av naturen. Vil møte motstand.

Den som forkynner klart om en evig fortapelse vil få motstand.

De som forkynner en uavkortet Guds lov med alle Guds hellige bud, vil møte motstand – ja etter hvert forfølgelse. Men de som forkynner et uavkortet evangelium vil også møte fiender. Det å forkynne nåden alene og at vi ikke kan bidra med noe av vårt eget vil møte protester fra den religiøse verden.

Men det er vårt ansvar at vår generasjon får høre Guds hellige lov og et fritt evangelium. Tiden i dag er ikke annerledes enn den gang. Jesus sier at slik de har forfulgt meg vil de også forfølge dere.

Men Jesus har omsorg for sine barn. Når *«den annen Talsmann, sannhetens Ånd»* kommer vil disiplene kjenne han igjen *«for han blir hos dere og skal være i dere.»* og Jesus forsikrer om at han *«skal være hos dere for alltid»*. Dette er Jesu løfte om at han skal være med dem alle dager inntil verdens ende. Jesus gjentar dette med et enklere bilde: *«Jeg lar dere ikke bli igjen som foreldreløse barn. Jeg kommer til dere»*. Dette er tydelige og kraftfulle løfter som også gjelder oss. Han er hos oss og lever i oss, gjennom Guds ord og sakrament.

Den Hellige Ånd er ikke bare sendt til de troende, han er også sendt til verden, til Guds fiender. I Johannes 16:7 sier Jesus til sine disipler at der til beste for dem at han går fra dem, for da kommer Talsmannen, Hjelparen, til dem. *«8 Og når han kommer, skal han gå i rette med verden og vise den hva synd er, hva rettferdighet er, og hva dom er: 9 Synden er at de ikke tror på meg.»* Uten at verden blir overbevist om synd, kan de ikke lære Faderen og Sønnen å kjenne. Synden er først og fremst at de ikke tror på Jesus, at en avviser Guds nådetilbud om syndenes forlatelse. Kjenner en ikke til synden og dommen og at en er fortapt, er det heller ikke plass til noe evangelium.

Den Hellige Ånd bærer også navnet «sannhetens Ånd».

«Når Talsmannen kommer, han som jeg skal sende dere fra Far, sannhetens Ånd som går ut fra Far, da skal han vitne om meg.» Gud og sannheten hører sammen. På samme måte som det syndige menneske og løgnen hører sammen. Rom 3,4 *«La det stå fast at Gud taler sant, men hvert menneske er en løgner.»* I NT har Gud åpenbart for oss sannheten i og med Jesus Kristus. I Jesus Kristus er sannheten blitt kjøtt og blod, og i evangeliet om Jesus Kristus blir denne sannhet nå kunngjort for verden. Det er dette disiplene får i oppdrag om av Jesus om å gå ut i hele verden med sannhetens evangelium. Paulus sier i 2 Kor 4,2 *«Åpent legger vi sannheten fram, og for Guds ansikt stiller vi oss selv fram så alle mennesker kan dømme oss etter sin egen samvittighet.»* Og i 2. Tim 2,18 kalles den kristne lærer rett og slett *«sannheten»*. Og Jesus sier i yppersteprestelige bønn: *«Hellige dem i sannheten, ditt ord er sannhet.»* Guds ord er Sannheten. Ingen ting kan trekkes i fra eller legges til. Bibelen er Guds eget og levende ord. Men når så sannhets begrepet i NT er knyttet så sterkt til Jesus Kristus: *«For loven ble gitt ved Moses, nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus.»* Joh. 1,17 og Jesus som sier om seg selv at han er veien, sannheten og livet. (Joh. 14:6) – så smelter Guds Ord sammen med evangeliet. Bibelen er åpenbaring av frelseshistorien. Bibelen er evangeliet om Jesus Kristus. I tiden etter oppstandelsen går dette mer og mer opp for disiplene. De begynner å se hva Skriften sier om Kristus. Så sier Jesus i Joh 16,13-14: *«Men når sannhetens Ånd kommer, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale ut fra seg selv, men si det han hører, og gjøre kjent for dere det som skal komme. 14 Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere.»*

Den hellige Ånds fremste oppgave er å skape troen. Det skjer igjennom å vise oss hvem Kristus er og åpenbare for oss at Gud i Kristus har forsonet verden med seg selv. Testen på om det forkynnes rett om Den hellige Ånd e at evangeliet forkynnes rent. Det er Kristus som kommer i sentrum. Handler det om at Ånden og åndens gaver kommer i fokus, ender det fort opp i svermeri.

Jesus som er sannheten sier om Den Hellige Ånd, sannhetens Ånd: *«Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere.»*

Ånden møter oss i Ordet og i sakramentet og gjør Kristus levende og stor for oss.

Amen.